

KONGELIG RESOLUSJON

Klima- og miljødepartementet

Ref.nr.:

Statsråd: Espen Barth Eide

Saksnr.: 14/750

Dato: 22. juni 2022

Forskrift om vern av Lophavet marine verneområde

1. INNLEDNING

Klima- og miljødepartementet legger med dette frem forslag om opprettelse av Lophavet marine verneområde, i kommunene Alta, Hasvik og Loppa, i Troms og Finnmark fylke. Verneforslaget omfatter et sjøareal på ca. 1322 km² og består av tre delområder, som vist som delområde A, B og C på kartet. Forslaget omfatter ikke privat grunn.

Lophavet foreslås vernet som marint verneområde med hjemmel i naturmangfoldloven § 34, jf. § 39, noe som innebærer at verneforskriften skal vedtas av Kongen i Statsråd. Det foreslåtte området tilfredsstiller vilkårene i § 39 bokstavene a, b, c, f og g, da det:

- a) inneholder særegne eller representative økosystemer og som er uten tyngre naturinngrep
- b) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- c) representerer en bestemt type natur
- f) har særskilt naturvitenskapelig verdi
- g) har særskilt betydning som økologisk funksjonsområde for en eller flere bestemte arter

Vern av det foreslåtte området bidrar til å oppfylle nasjonale og internasjonale mål og forpliktelser, jf. naturmangfoldloven § 46. Vern av området vil bidra til å oppfylle følgende nasjonale mål under resultatområdet Naturmangfold, jf. Prop. 1 S (2021-2022) for Klima- og miljødepartementet: "Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner". Vern vil også bidra i gjennomføringen av de nasjonale målene om bevaring av økosystemer og arter og naturtyper.

Videre vil vern av området bidra i gjennomføringen av internasjonale mål knyttet til marint vern, bl.a. FNs bærekraftsmål, og under Konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) og Konvensjonen om bevaring av det marine miljø i Nordøst-Atlanteren (OSPAR). Etter vedtatt vern vil marine verneområder etter naturmangfoldloven bli rapportert til OSPARs liste over "Marine protected areas".

Det foreslåtte verneområdet skal også bidra til å nå de lovfestede målene for områdevern i naturmangfoldloven § 33, herunder mål knyttet til:

- a) variasjonsbredden i naturtyper og landskap
- d) større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv
- h) referanseområder for å følge utviklingen i naturen

Verneforslaget er utarbeidet i henhold til reglene i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Verneprosessen er også gjennomført i samsvar med rundskriv T-2/15 om saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven og etter forvaltningsloven. Alminnelig høring er gjennomført av daværende Fylkesmannen i Finnmark. Saken er også forelagt for berørte departementer i tråd med utredningsinstruksen. Prosessen har vært inkluderende. Gjennom verneplanprosessen er det foretatt en avveining mellom verneinteresser og andre bruker- og samfunnsinteresser, og verneforslaget er i størst mulig grad tilpasset de ulike brukerinteressene i området.

2. NÆRMERE OM OMRÅDET

Det foreslåtte LoppHAVET marine verneområde ligger i kommunene Alta, Hasvik og Loppa, i Troms og Finnmark fylke. Det marine verneområdet består av tre delområder. Delområde A dekker et større område på ca. 1277 km² i kommunene Hasvik og Loppa. Delområde B utgjør 7 km² og omfatter korallområdet Stjernesundet i Alta kommune. Delområde C utgjør 38 km i Hasvik kommune og skal også fungere som referanseområde for å studere effektene av reketråling.

2.1. Naturforhold og verneverdier

Det foreslåtte marine verneområdet består i hovedsak av eksponerte sjøområder og omfatter både dype og grunne områder. Formålet med vernet er å ta vare på områder som samlet sett har stor spennvidde i naturtyper og som er representative for denne delen av kysten, bl.a. israndavsetninger, store skjellsandforekomster, korallforekomster og korallrev på dypt vann, samt viktige næringsøkområder for lomvi, lunde, krykkje og kysttorsk. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunlaget.

Det går en dyp renne inn i Sørøysundet med bratte undersjøiske fjellvegger, grunne fjorder og viker i et alpint landskap, der den ytre delen av dette landskapet er omfattet av verneforslaget. På nord- og vestsiden av Sørøya er det grunne eksponerte områder. Hele yttersiden av Sørøya og

havområdet utenfor Loppa øy er næringsssøkområde med stor verdi for blant annet lomvi, lunde og krykkje samt kysttorsk. Deler av disse områdene inngår i verneforslaget.

Det strekker seg en dypere renne inn fra nord til Loppahavet. Denne renna fortsetter innover i Sørøysundet. Atlanterhavsstrømmen styres nordover av Fugløybanken og Tromsøflaket og strømmer innover mot kysten igjen i dette dype partiet. Dette bidrar til at området er et overgangsområde mellom Vestnorsk og Finnmark biogeografiske subprovinser. Loppahavet er derfor egnet som referanseområde for overvåking av endringer i flora og fauna, f.eks. som følge av global klimaendring.

Havforskningsinstituttet (HI) har på bestilling fra Fiskeridirektoratet gjort en vurdering av hva som vil være et representativt utvalg av korallrev. Korallrevet i Stjernesundet, som utgjør delområde B i verneforslaget, er det største og best dokumenterte korallrevet på en fjordterskel i Norge. Videre er et korallrev som ligger i den sørvestre del av delområde A vurdert som ett av Norges fineste kystrev.

2.2. Andre interesser knyttet til det foreslåtte verneområdet

Landområdene ved Loppahavet er tynt befolket, der inngrep i naturen langs kysten er relatert til veier, kraft, kommunikasjon og kommunalt avløp. Det er generelt lite industri med utslipp. Yttersiden av Sørøya står i en særstilling der det knapt er veiforbindelser. Området kan derfor generelt sies å ha liten grad av inngrep.

Fiskerivirksomhet

Området er et nasjonalt og regionalt viktig område for fiskerinæringen. Hovedvekten av fartøy som fisker i området kommer fra Nordland, Troms og Finnmark, men det er også flere fartøy registrert lenger sør i landet. Det fiskes med de aller fleste aktive og passive redskapstypene i området. De aller fleste fartøygrupper er også representert.

Breivikfjorden er svært viktig for fiske etter torsk om våren, både med passive og aktive redskaper. I Sørøysundet har reketråling lange tradisjoner. Snurrevad fisket i området bidrar til det store volumet som landes hos Nergård Sørøya, som i dag er den største fiskekjøperen i volum i Finnmark. I Breivikfjorden er det et anlegg for levendelagring av torsk, men dette ligger utenfor området med den avgrensing som nå foreslås.

Innenfor det foreslåtte verneområdet er det én låssettingsplass på østsiden av øya Loppa.

Det foregår ikke høsting av skjell (skjellskraping) langs havbunnen i området i dag. Det foregår heller ikke kommersiell høsting av tang og tare i det foreslåtte verneområdet.

Akvakultur

Akvakulturvirksomhet i omkringliggende områder anses for å ha høy verdi for næringen. Virksomheten er konsentrert til fjordområdene ved Sør-Tverrfjord med Langfjorden og Øksfjord i

Loppa, samt Dønnesfjorden og Børfjorden i Hasvik kommune. For videre utvikling av næringen er ledige fjordområder i Sørøysundet aktuelle. Grensene for det foreslåtte verneområdet har gjennom verneprosessen vært søkt trukket slik at både eksisterende oppdrettslokaliteter og antatt mulige lokaliteter ikke ble omfattet av verneområdet. Verneforslaget som nå fremmes omfatter i det vesentlige meget eksponerte områder, som er lite egnet for akvakultur, slik at konsekvensene for akvakulturnæringen blir ytterligere redusert.

Naturbasert reiseliv

Reiselivsaktivitet knyttet til havfiske i området er en næring i stadig vekst. Særlig Hasvik kommune har profilert seg utad som "storfiskens rike". Den totale verdiskapingen for havfisketurismen i Hasvik beløper seg i 2016 til nærmere 70 millioner kroner, og sysselsetter ca. 65 ansatte direkte og indirekte. Det er en tilsvarende utvikling i Loppa kommune.

Forsvarets virksomhet

Forsvaret har et skyte- og øvingsfelt, "Kvæningen", som grenser mot sørvestlig del av det foreslåtte verneområdet, vest for Loppa øy. Feltet benyttes i all hovedsak av Sjøforsvaret. Aktiviteten innebærer manøvrering og øving på overflaten med kalde granater eller øvingstorpedoer (uten sprengningselementer). Feltet har også en teoretisk mulighet til å bli brukt i forbindelse med undervannsprengning, selv om skyte- og øvingsfeltet ikke brukes til dette i dag.

Friluftsliv, fritidsfiske m.m.

Fritidsfiske foregår langs hele kysten, særlig i nærheten av tettstedene og i fjordområdene. Generelt er området brukt til friluftsliv, men bruksintensiteten er lav fordi den utøves av forholdsvis få i et stort geografisk område.

Skipstrafikk, farleder, havner og infrastruktur

Innenfor det foreslåtte verneområdet er det en hovedled for skipstrafikk med flere bileder. Kystverket har også en rekke navigasjonsinstallasjoner i området. Vernegrensene ble tidligere i verneplanprosessen foreslått trukket slik at 10 molo- og havneområder med god margin ble liggende utenfor verneforslaget, slik at det ble lagt til rette for videre utvikling/utbygging. I forslaget som nå fremmes, er grensen trukket enda lenger unna land; forslaget omfatter i begrenset grad landnære områder.

Gruvedrift

På Stjernøya drives det gruvedrift etter nefelinsyenitt, og det er utslipp til sjø øst for den foreslåtte avgrensning av delområde B (korallrevet i Stjernesundet).

3. VERNEPROSESSEN

3.1. Bakgrunn

Et større område i Lopphavet var blant de 36 kandidatområdene for marint vern som ble utpekt i tilrådninger fra Rådgivende utvalg for marin verneplan. Utvalget var bredt sammensatt og ble nedsatt av Klima- og miljødepartementet (daværende Miljøverndepartementet) i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet (daværende Fiskeridepartementet) og Olje- og energidepartementet i 2001. På bakgrunn av bl.a. analyse av utbredelsen til bunnlevende marine arter ble kysten delt inn i tre biogeografiske regioner. Potensielle områder ble delt inn i seks kategorier. Utvalget vektla at det skulle velges ut områder fra hver av de seks kategoriene innen hver av de tre biogeografiske regionene. Utvalgte pekte på at det vil ta mange år før en har god oversikt over det biologiske mangfoldet i våre marine områder, og la til grunn at det er kjent at det er en sammenheng mellom forekomst av planter og dyr og bunnforholdene generelt. Ulike organismer finnes på mudderbunn, sandbunn, stein- og grusbunn og fjellbunn. Andre fysiske miljøforhold, som lys, dyp, saltholdighet og havstrømmer, spiller også avgjørende roller for forekomst og utbredelse av arter.

Utvalget ga sin endelige tilråding i 2004. Utvalget vurderte at de 36 områdene til sammen representerte et godt og balansert utvalg av undersjøisk natur fra kysten og skjærgården. Ved utvelgelse ble særegenhet og representativitet sett i forhold til regioner og kyststrekninger vektlagt. Det ble også vektlagt at områdene skulle være lite påvirket og at de kunne tjene som referanseområder for forskning og overvåking.

Forslaget som nå fremmes omfatter den ytre halvdel av utvalgets forslag, samt to mindre delområder som ligger i den indre delen av utvalgets forslag.

3.2. Konsekvensutredning, kunngjøring og oppstart

Melding om oppstart av verneprosessen for Lopphavet ble sendt fra daværende Fylkesmannen i Finnmark 11. september 2009. Oppstartsmeldingen omfattet et område som var betydelig større enn det området som nå foreslås vernet, og omfattet bl.a. også arealer i Hammerfest kommune. Oppstart ble kunngjort lokalt og sendt til lokale og regionale høringsinstanser. Daværende Direktoratet for naturforvaltning sørget for kunngjøring i Norsk lysingsblad og utsending til sentrale høringsinstanser. På bakgrunn av områdets størrelse, ble forslaget også utredet i tråd med forskrift om konsekvensutredninger, og ved melding om oppstart ble det derfor lagt ved forslag til konsekvensutredningsprogram. I meldingen ble også mulige restriksjoner ved et vern skissert med utgangspunkt i anbefalingene fra Rådgivende utvalg. Det ble også holdt informasjonsmøter om arbeidet i Hammerfest, Breivikbotn og Øksfjord.

Oppsummering av innspill til oppstartsmelding og utredningsprogram ble sendt fra Fylkesmannen i Finnmark til daværende Direktoratet Naturforvaltning i januar 2010.

Konsekvensutredningsprogrammet for Lopp havet ble fastsatt av direktoratet for naturforvaltning i juli 2010. Rapporten «Konsekvenser av etablering av marint verneområde i Lopp havet, Finnmark» ble ferdigstilt i november 2010.

Klima- og miljødepartementet ga i tildelingsbrevet for 2015 Miljødirektoratet oppdrag om å gå videre med verneprosessen for bl.a. Lopp havet. Miljødirektoratet ga ved brev av 23. april 2015 oppdrag til daværende Fylkesmannen i Finnmark om å utarbeide verneforslag. I forbindelse med arbeidet ble det gjennomført møter med alle berørte kommuner i 2015. Det var også informasjonsmøter om verneplanarbeidet i Hammerfest, Breivikbotn og Øksfjord. I tillegg var det møter med Finnmarkseiendommen og Finnmark fylkeskommune.

Det ble også opprettet en referansegruppe med lokale representanter. Referansegruppen har hatt ett møte, og gruppen har bestått av representanter fra Fiskarlaget Nord, Sjømat Norge, Bivdi (Sjøsamisk Fangst- og fiskeriorganisasjon), Kystfiskarlaget, Hammerfest kommune og Loppa kommune. Alta kommune og Hasvik kommune hadde også tilbud om å være representert i referansegruppen, men valgte å ikke være representert.

På grunn av tiden som var gått siden 2010, åpnet Klima- og miljødepartementet i brev av 22. januar 2016 for at konsekvensutredningen fra 2010 kunne oppdateres. Departementet oppfordret samtidig involverte parter om å belyse saken så godt som mulig og tidligst mulig gi konkrete innspill om eventuelle behov for videre utredning. På møte med berørte kommuner ble det avklart at det var behov for å oppdatere temaene naturressurser (fiskeri og akvakultur) og samfunn (Forsvaret, samisk kultur og næring, friluftsliv, reiseliv, farleier, havner og tekniske installasjoner, industri og energi) i konsekvensutredningen. I forbindelse med arbeidet med oppdateringen av konsekvensutredningen ble det gjennomført tre møter med berørte kommuner. Oppdaterte rapporter ble publisert av Fylkesmannen i Finnmark i september 2016.

Møte mellom Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet om arbeidet med verneforslag for Lopp havet og sju områder i Nordland og Troms fylker ble gjennomført i mai 2016.

Fylkesmannen i Finnmark sendte i desember 2016 verneforslaget til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet, og fylkesmannen fikk tilbakemelding fra direktoratet med klarsignal til å sende forslaget på høring med noen mindre justeringer.

I løpet av prosessen har Felles arbeidsutvalg for Nord-Norge hatt ett møte i 2009, tre møter i 2015 og to møter i 2017. På møtet 20. oktober 2017 ble Fylkesmannens forslag til vern av Lopp havet behandlet i arbeidsutvalget. I forkant av oversendelse av Miljødirektoratets tilråding om Lopp havet, ble det avholdt møte mellom berørte kommuner, Fylkesmannen og Miljødirektoratet i Alta 30. januar 2019. I forkant av oversendelsen har Miljødirektoratet også hatt kontakt med Fiskeridirektoratet.

3.3. Konsultasjoner med Sametinget

Det er avholdt tre konsultasjonsmøter mellom Sametinget og daværende Miljøverndepartementet om arbeidet med marint vern (20. juni 2008, 18. september 2008 og 24. september 2010). I tillegg er det avholdt ett konsultasjonsmøte mellom Sametinget og daværende Direktoratet for naturforvaltning (13. august 2009), hvor sammensetning og mandat for et felles arbeidsutvalg for de tre nordligste fylkene ble drøftet. Felles arbeidsutvalg for Nordland, Troms og Finnmark ble nedsatt av direktoratet 29. mars 2010.

Miljødirektoratet kontaktet Sametinget i forkant av oppdrag om videre arbeid til Fylkesmannen i 2015. Sametinget meldte ved brev av 17. april 2015 tilbake at de gjenværende sakene om marint vern i Nordland, Troms og Finnmark måtte behandles i arbeidsutvalget, og la til grunn at prosedyrene i konsultasjonsavtalen følges.

Innspill fra Sametinget i denne saken er fulgt opp gjennom arbeidet i arbeidsutvalget og gjennom alminnelig høring av saken.

3.4. Høring

Verneforslag for LoppHAVet ble sendt på høring fra daværende Fylkesmannen i Finnmark 6. april 2017. Forslaget ble sendt på høring med to avgrensingsalternativer:

- alternativ A var på 3363 km², som i hovedsak sammenfaller med forslaget fra Rådgivende utvalg
- alternativ B var på 3252 km², der områder som er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet er tatt ut

Begge alternativer var betydelig større enn områdene som nå foreslås vernet og omfattet også arealer i Hammerfest kommune.

Forslaget ble sendt til berørte grunneiere, nasjonale, regionale og lokale instanser:

Alta havn KF, Alta kommune, Finnmark fylkeskommune, Finnmarkseiendommen, Fiskarlaget Nord, Fjordfiskernes forening, Forum for natur og friluftsliv Finnmark, Hammerfest havn KF, Hammerfest kommune, Hasvik kommune, Loppa havn KF, Loppa kommune, Naturvernforbundet Finnmark, Seiland/Sievju nasjonalparkstyre, Tromsø Museum – Universitetsmuseet, Artsdatabanken, Avinor, Bivdi (Sjøsamisk Fangst- og Fiskeriorganisasjon), Den Norske Turistforening, Direktoratet for mineralforvaltning, Fiskebåt, Fiskeridirektoratet, Forsvarsbygg, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Havforskningsinstituttet, Institutt for biovitenskap, Universitetet i Oslo, International Research Institute of Stavanger (IRIS), Kommune sektorens organisasjon (KS), Kongelig Norsk Båtforbund, Kystverket, Landbruksdirektoratet; Luftfartstilsynet; Natur og Ungdom, Naturhistorisk museum, NHO Reiseliv, Norges Dykkeforbund, Norges Fiskarlag, Norges Fiskerihøgskole, UiT Norges arktiske universitet, Norges Geologiske Undersøkelser, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges

Kystfiskerlag, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges Miljøvernforbund, Norges Naturvernforbund, Norges Råfiskerlag, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Biologforening, Norsk Botanisk Forening, Norsk Industri, Norsk institutt for naturforskning (NINA), Norsk institutt for vannforskning (NIVA), Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Norske Reindriftingsamers landsforbund, Norske Samers Riksforbund, Norske sjømatbedrifters landsforening, NTNU Fakultetet for naturvitenskap, NTNU Vitenskapsmuseet, Olje- og energidepartementet, Oljedirektoratet, Riksantikvaren, SABIMA, Sametinget, Sjøfartsdirektoratet, Sjømat Norge, Statens Kartverk, Statkraft SF, Statnett SF, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø og WWF-Norge.

I forbindelse med høringen ble det også gjennomført møter med Alta, Hasvik og Loppa kommuner. Det var også åpne høringsmøter i Hasvik og i Øksfjord.

Det kom inn totalt 29 uttalelser. I tillegg gav Sametinget ved seksjon for terminologi og stedsnavn en foreløpig uttalelse per e-post.

I det følgende omtales noen sentrale temaer og innspill knyttet til høringen.

Generelt

Havforskningsinstituttet mener at det er viktig å ta vare på et representativt utvalg av marin natur for fremtiden, og at disse også kan brukes som referanse for forskning og overvåking.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan ikke se at det foreslåtte verneområdet er i konflikt med kjente energiresurser. Det er ingen konflikt mellom eksisterende kraftnett og det foreslåtte verneområdet, og det er ingen konkrete planer for regional- eller sentralnett i det aktuelle området i de plandokumentene som NVE kjenner til.

Oljedirektoratet viser til at Rådgivende utvalg for marin verneplan i sin endelige tilrådning skriver følgende: "Utnyttelse av eventuelle petroleumsressurser er ikke nødvendigvis i strid med verneformålet. Ved leting og produksjon må det stilles strenge krav til at det ikke er utslipp eller annen påvirkning som kan skade verneverdiene på bunnen."

Olje- og energidepartementet viser til uttalelsene fra Oljedirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat og har ingen ytterligere merknader.

Hammerfest kommune oppfatter verneforslaget i all hovedsak som positivt. De mener at vernet vil kunne styrke den tradisjonelle bruken av området ved å hindre aktivitet og inngrep som kan være til skade for bunnfauna og sjøvannskvalitet. Dette forutsetter imidlertid at forvaltningsmyndigheten for verneområdet følger anbefalingene i konsekvensutredningen om en "balansert dispensasjonspraksis".

Sametinget skriver at dersom deres innspill tas til følge, anser de det ikke som nødvendig med konsultasjoner. I motsatt fall vil Sametinget be om konsultasjoner om opprettelse av verneområdet. Det gjøres oppmerksom på at Sametinget ved seksjon for terminologi og stedsnavn

ikke har klart å finne kilder på samisk navn for Lopp havet. Siden det ikke er en godkjent samisk navneform på området, må det settes i gang en navnesak etter lov om stadnamn.

Finnmarkseiendommen (FeFo) viser til at det allerede er vernet og båndlagt betydelige arealer i fylket og ønsker ikke ytterligere båndlegging og vern. De mener at vern av Lopp havet vil berøre kommunene i det foreslåtte området på en slik måte at samfunns- og næringsutvikling vanskeliggjøres.

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark og Naturvernforbundet i Finnmark påpeker at det er uheldig for prosessen at denne har tatt så lang tid.

Avgrensning av området

Loppa kommune gir uttrykk for at omfanget av alternativ A i høringsforslaget er uakseptabelt. Alternativ B er et bedre alternativ, men Loppa kommune ønsker at avgrensningen av verneområdet mot land følger marbakken i hele verneområdet.

Alta kommune og Vest-Finnmark regionråd foreslår at vernegrensen mot land følger marbakken eller der marbakken ikke kan påvises, til to meters dybde ved middels lav vannstand, og har videre konkrete forslag til avgrensning av verneområdet.

Hasvik kommune mener grensen for verneområdet bør trekkes vesentlig annerledes enn både alternativ A og B. Kommunen viser til at Lopp havet er foreslått som verneområde under kategori "åpne kystområder" og mener dette tilsier at vernet ikke bør omfatte fjordområdene på Sørøya og i Sørøysundbassenget. Kommunen viser videre til fremtidig behov for verdiskapning og arbeidsplasser, som vil være tett knyttet til utnyttelse av sjøarealene. Særlig vil arealene i fjordene og i Sørøysundbassenget være viktige for eksisterende og fremtidig næringsvirksomhet.

Hasvik kommune kommer på bakgrunn av dette med et konkret forslag til verneområde som omfatter totalt ca. 1500 km². Kommunen peker videre på to endringer i verneforslaget som de mener uansett er tvingende nødvendig:

- Et større området ved Breivikbotn havn må holdes utenfor verneområdet. Det vises til at Nergård Sørøya AS allerede driver med omfattende levendelagring av torsk i områder av indre Breivikfjord, som også historisk er blitt benyttet til langtidslagring av sei.
- Vernegrensen må følge marbakken eller der marbakken ikke kan påvises, ved to meters dybde ved middels lav vannstand, også i områder hvor Finnmarkseiendommen er grunneier.

Finnmarkseiendommen (FeFo) mener at vernegrensen mot FeFo-grunn må følge samme prinsipp som for private eiendommer. Det vil si at vernegrensen langs land følger marbakken eller der marbakken ikke kan påvises, ved to meters dybde ved middels lav vannstand, også i områder med Finnmarkseiendom sin grunn.

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark støtter alternativ B og viser til at det ikke vil være formålstjenlig å inkludere områder der det allerede drives akvakultur i verneområdet. Videre vises det til at i Børfjorden er det nylig klarert en lokalitet for akvakultur. Fiskeridirektoratet ber om at også dette området holdes ute fra verneområdet.

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Finnmark mener at alternativ A bør velges. For natur- og friluftsansjonene er viktig at naturverdiene sikres, samtidig som det legges opp til fortsatt tradisjonell bruk av verneområdene til friluftslivsaktiviteter som fiske, jakt, kajakk, bålbrenning, tradisjonelt friluftsliv o.l.

Hasvik arbeiderparti støtter Hasvik kommune sine uttalelser og kan ikke se at verneområdet skal tilsi at en må verne noen fjordområder i eller rundt Sørøya.

Hasvik Høyre påpeker at Hasvik kommune er tyngst berørt av det foreslåtte vernet, og at de vil få vernet nesten alle havområdene i kommunen. Hasvik Høyre mener det er behov for konkrete justeringer i grensene av hensyn til framtidige næringsmuligheter for Sørøya, og videre at områdene på fjordsiden også må vurderes unntatt. Grensene må trekkes likt for grunn eid av Finnmarkeiendommen som for privat grunn.

Havforskningsinstituttet støtter forslag til vern, og mener alternativ B er det beste alternativet da det er naturlig å holde områder som i dag er sterkt påvirket av akvakultur eller annen menneskelig aktivitet utenfor verneområdet.

Kystverket viser til at det er behov for å sette av områder rundt havner, andre kaier og brygger tilknyttet næringsvirksomhet, for å tilrettelegge at et eventuelt deponiområde ikke skal påvirke verneområdet. Kystverket har foreslått alternative avgrensninger til havneområdene der dette er aktuelt.

Naturvernforbundet i Finnmark støtter vern i tråd med alternativ A og mener at alternativ B ikke er tilfredsstillende begrunnet i høringsdokumentet, jf. bl.a. kravene i naturmangfoldloven § 34. Videre vises det til føre-var-prinsippet i § 9 og at dette taler for å øke størrelsen på verneområdet for å forebygge påvirkningen av klimaendringer og forurensning og sikre robusthet i området.

Hammerfest Fiskarlag, Sørøy/Loppa Fiskarlag og Fiskarlaget Nord oppfatter at alternativ B i verneforslaget er det beste alternativet

Nordland Fylkes Fiskarlag støtter vern i tråd med alternativ B.

NRS Finnmark kan ikke stille seg bak noen av alternativene til avgrensning av verneområdet slik de er skissert. De foreslår at området for marint vern begrenses. I denne sammenheng viser de til uttalelse fra Hasvik kommune og støtter deres forslag til geografisk avgrensning av verneområdet.

Sjømat Norge mener det er hensiktsmessig å verne deler av områdene som er omtalt i planen, eksempelvis områdene med kaldtvannskoraller som *Lophelia pertusa*, men at det bør det være mulig å skille ut deler som er egnet for akvakultur uten utpreget sårbarhet. Sjømat Norge

foretrekker i utgangspunktet for alternativ B, men viser til at også område B inkluderer viktige næringsområder og ber om konkrete justeringer av grensene for verneområdet for å inkludere områder som er aktuelle for fremtidig akvakulturvirksomhet.

Forsvarsbygg mener at verneområdet bør avgrenses slik at yttergrensene av verneområdet sammenfaller med skyte- og øvingsfelt i området.

Havfiskeflåtens organisasjon - Fiskebåt er tilfreds med at planen har hensyntatt fremtidig utbygging og mudring av havner som befinner seg i tilknytning til det foreslåtte verneområdet.

Verneformålet

Sametinget ber om at naturgrunnlaget for samisk kultur tas inn i formålsparagrafen i verneforskriften.

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark stiller spørsmål ved utvidelsen av verneformålet til også å gjelde sjøoverflaten og finner ikke at det er gitt en konkret begrunnelse for dette. En slik utvidelse av vernet vil blant annet kunne være begrensende for akvakulturvirksomhet, men også fiskerivirksomhet som levendelagring av fisk.

Nordland Fylkes Fiskarlag mener at det fremstår som uklart hva det innebærer at havoverflaten er trukket inn i verneområdet og viser til at dette ikke må få betydning for utøvelse av fiskeriaktiviteten i verneområdet.

Hasvik kommune, Sjømat Norge, Hasvik Arbeiderparti, NRS Finnmark mener at vern av havoverflaten ikke bør tas med i verneformålet.

Fiskerivirksomhet

Fiskeridirektoratet for Troms og Finnmark viser til at det er gjort et generelt unntak for høsting av marine ressurser, bortsett fra i referanseområdene. Slik de tolker forslaget til verneforskrift vil ikke vernet få vesentlige konsekvenser bortsett fra i referanseområdene for rekestrål, snurrevad, og ved korallforekomster. Det er også positivt at det er presisert at det er et generelt unntak for låssetting i samsvar med havressurslova.

Havfiskeflåtens organisasjon Fiskebåt konstaterer at vernet, med noen få unntak, ikke medfører noen restriksjoner for fiskeri. De er også tilfreds med at verneplanene ikke legger noen begrensninger på flåtens lagring av snurrevadtau i havet.

Havforskningsinstituttet er generelt skeptisk til at det åpnes opp for rekestråling og fiske med snurrevad i et verneområde, men ser at dette er et svært stort område med mange interesser knyttet til sjøarealet og at det derfor kan være naturlig med områder med ulik grad av vern innen området.

Sametinget viser til at fiskeri er en viktig sjøsamisk næring og særdeles viktig for kystsamfunnene i Vest-Finnmark. Det er registrert flere lakseplasser over hele det foreslåtte verneområdet. Sjølaksefiske er og har vært en viktig sjøsamisk tradisjon og næring. Det registreres at vern ikke

vil gi noen restriksjoner for sjølaksefiske utover gjeldende lovverk. I tillegg er det positivt at det tillates rydding av båtstøer og båtutsett, samt etablering av mindre fortøyningsfester for småbåt.

Akvakultur

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark viser til at det er foreslått en generell dispensasjonsbestemmelse for akvakultur. Fiskeridirektoratet viser til uttalelser fra Rådgivende utvalg og til gjeldende overvåking og forskning, og mener det bør gis et generelt unntak for akvakultur som ikke er i strid med verneformålet.

Forum for natur og friluftsliv Finnmark er skeptisk til å tillate særlig havbruk i det marine verneområdet utover det som allerede eksisterer. Førre-var-prinsippet bør veie tungt, slik at ikke denne typen næring tillates gjennom dispensasjonspraksis.

Hasvik Høyre viser til at akvakulturnæringen er en viktig næring, som også er i rask utvikling, og uttrykker bekymring for at vern vil være en stor brems for fremtidig næringslivsutvikling.

Havforskningsinstituttet er generelt skeptisk til at det åpnes opp for akvakultur i et verneområde, men ser at dette er et svært stort område med mange interesser knyttet til sjøarealet og at en derfor kan ha områder med ulik grad av vern innen området. Havforskningsinstituttet mener at et krav om drift som i minst mulig grad er i strid med verneformålet er fornuftig, slik som krav til utslipp av hydrogenperoksid, legemidler og andre fremmedstoff. Før lokalisering av eventuelt nye anlegg bør det foretas naturtypekartlegging og effekten av utslippene bør vurderes slik at man unngår skade på særlig verdifulle naturtyper.

Sjømat Norge mener at dagens krav til akvakulturdrift og etableringer bør ligge til grunn, uten at det stilles krav om dispensasjon etter verneforskriften. Sjømat Norge ber om at defineres klare kriterier som beskriver hva slags påvirkning som aksepteres (akseptkriterier) på hvilke verdier, særlig når det gjelder akvakulturvirksomhet.

NRS Finnmark AS viser til at tre av deres lokaliteter ligger i området som er foreslått vernet, og at det er behov for justeringer av grensene for verneområdet. NRS Finnmark mener videre at gjeldende søknadsprosess er tilstrekkelig for å belyse etablering av akvakulturlokaliteter, slik at det ikke burde være nødvendig med dispensasjon etter verneforskriften.

Sametinget viser til målsettingen om at samiske lokalsamfunn skal ha tilgang til rene kyst- og havområder som sikrer grunnlaget for et levedyktig fjord- og kystfiske, men også til fiske for matauke og rekreasjon. Disse ressursene og arealene skal ikke bli ødelagt, forurenset eller fortrenget av konkurrerende virksomhet. Sametinget mener derfor at det ikke burde være mulighet for å gi dispensasjon fra vernereglene for å tillate akvakulturvirksomhet innenfor verneområdet, slik forslag til verneforskrift legger opp til.

Levendelagring av villfisk og fangstbasert akvakultur

Hammerfest Fiskarlag og Sørøy/Loppa Fiskarlag og Fiskarlaget Nord peker på at levendelagring av fisk og fangstbasert akvakultur er i stadig vekst og utvikling og i dag må anses som alminnelig fiskeriaktivitet. Dette er aktivitet som med dagens omfang og praksis i liten eller ingen grad påvirker miljøet negativt. Det bør derfor ikke være begrensninger i verneforskriften som gjør det usikkert om denne type aktivitet vil tillates innenfor Lopp havet marine verneområde, så lenge aktiviteten ellers ikke er i strid med verneformålet.

Nordland Fylkes Fiskarlag påpeker at levendelagring av fisk og fangstbasert akvakultur, med dagens omfang og praksis, i liten eller ingen grad påvirker miljøet negativt. De foreslår at dette er en aktivitet som tas inn under generelle unntak fra vernebestemmelsene i verneforskriften.

Forum for natur og friluftsliv Finnmark er skeptisk til å tillate særlig fangstbasert akvakultur i det marine verneområdet utover det som allerede eksisterer. Det vises til mulighet for påvirkning av naturverdiene på havbunnen, men også til at sjøoverflaten inngår i verneformålet og at naturtypen åpen kyst vil kunne bli påvirket av anleggsetablering fra havbruksnæringen.

Referanseområde for snurrevad

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark viser til at det foreligger to alternative forslag til referanseområde for snurrevad innenfor det foreslåtte verneområdet. De mener området i Sandlandsfjorden, som ikke er et viktig område for snurrevadfiske i dag, bør velges som referanseområde for snurrevad.

Hasvik kommune, Alta kommune, Vest-Finnmark regionråd og Hasvik arbeiderparti foreslår området i Sandlandsfjorden som referanseområde for snurrevad siden dette området er innenfor fjordlinjen, og dermed allerede er utelukket fra snurrevadfiske.

Havfiskeflåtens organisasjon, Fiskebåt er enig i at det vil være naturlig å velge området i Sandlandsfjorden som referanseområde for snurrevad, siden området i Sandlandsfjorden er det området som gir færrest negative konsekvenser for fiskeflåten.

Nordland Fylkes Fiskarlag, Hammerfest Fiskarlag og Sørøy/Loppa Fiskarlag og Fiskarlaget Nord mener at forslag om opprettelse av referanseområder for snurrevad innenfor verneområdet er et inngripende tiltak. De mener også at utvelgelse av potensielle referanseområder i forslag til Lopp havet marine verneområde har blitt gjennomført etter feil kriterier, fordi det ikke er gjennomført noen tilfredsstillende kartlegging. De krever derfor at potensielle referanseområder ikke innføres nå.

Hammerfest Fiskarlag og Sørøy/Loppa Fiskerlag kan ikke akseptere forslaget om et referanseområde for snurrevad, trekanten Kamøya, over Sandøyfjorden og mot Stålet. Fiskarlagene mener det ville naturlige være å velge et område der det ikke tidligere har vært drevet snurrevadfiske.

Hasvik Høyre mener at referanseområde for snurrevad bør legges til vest-siden av Silda i Loppa da brukerne er enige om at dette området er uegnet for fiske.

Havforskningsinstituttet er positive til at det etableres referanseområde for snurrevad.

Sametinget registrer at lokale og regionale fiskarlag går imot referanseområder for snurrevadfiske, og blant annet foreslår at referanseområder velges innenfor fjordlinjene, der snurrevadfiske i utgangspunktet ikke er tillat. Sametinget anbefaler at Fylkesmannen i Finnmark søker å finne løsninger, som oppnår lokal forankring.

Referanseområde for rekestrål

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark viser til at rekefeltet som er foreslått til referanseområde er i aktiv bruk i dag, men aktiviteten her er lavere enn på andre felt innen verneområdet.

Fiskeridirektoratet har ikke motforestillinger om at dette området avsettes til referanseområde for rekestråling.

Alta kommune, Hasvik kommune, Vest-Finnmark regionråd og Hasvik Arbeiderparti har ingen innvendinger til foreslått område for rekestrål.

Nordland Fylkes Fiskarlag, Hammerfest Fiskarlag og Sørøy/Loppa Fiskarlag og Fiskarlaget Nord viser til at innføring av referanseområde for rekestrål er et inngripende tiltak. På samme bakgrunn som for referanseområde for snurrevad, mener de at dette ikke bør innføres nå.

Havfiskeflåtens organisasjon - Fiskebåt har ingen sterke formeninger referanseområde for rekestrål siden forslaget ikke berører deres medlemmer.

Havforskningsinstituttet er positive til at det etableres referanseområde rekestrål.

Referanseområde for overvåking av vannkvalitet og havbruk

Havforskningsinstituttet er positive til at det etableres referanseområde for overvåking av vannkvalitet og havbruk.

Fiskeridirektoratet for Troms og Finnmark støtter forslaget om et referanseområde i Skreifjorden. Alternativt kan Øyfjorden velges som referanseområde.

Alta kommune, Hasvik kommune og Vest-Finnmark regionråd har ingen innvendinger til foreslått referanseområde for vannkvalitet, men mener at det er unødvendig å avsette referanseområde for havbruk og viser til at dette ikke var med i det opprinnelige mandatet.

Sjømat Norge og Hasvik Høyre mener at referanseområde for havbruk legges til foreslått område i Skreifjorden.

NRS Finnmark mener at referanseområde for havbruk ikke bør tas med i verneforslaget.

Korallforekomster hvor det foreslås særskilt beskyttelse

Havforskningsinstituttet er positive til at det store korallrevet i LoppHAVet nå er inkludert i området og at større forekomster av koraller som i fremtiden vil bli avdekket av kartlegging også vil få et særskilt vern.

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark støtter forslaget om beskyttelse av korallforekomster i særskilte områder. De har ingen merknader til at verneområdet er utvidet til å omfatte korallrevet i LoppHAVet.

Nordland Fylkes Fiskarlag kan akseptere vern av de utvalgte korallrevene da disse er viktige områder for oppvekst av yngel av ulike arter.

Loppa kommune viser til at foreslått område for særskilt beskyttelse av korallforekomster i Stjernesundet går ut over viktige fiskeplasser, og dette området ønskes derfor fjernet.

Høsting av tang og tare og skjellskraping

Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark viser til at det er foreslått forbud mot skjellskraping og tarehøsting i hele verneområdet. De er ikke kjent med at det har vært slik aktivitet i kommersiell skala i området, og et forbud vil ikke få vesentlige konsekvenser for nåværende aktivitet. Det kan imidlertid utvikles teknologi som gjør at høsting vil bli mer skånsomt for omkringliggende miljø, slik at det på sikt kan det være aktuelt med både skjellskraping og tarehøsting. Fiskeridirektoratet mener det er uheldig at et vern legger strenge begrensninger på mulighetene til slik næringsutvikling i et så stort område. Et alternativ til forbud er å bruke samme tilnærming som er gjort for reketral og snurrevad, der referanseområder er valgt som verktøy for å sette til side uberørte områder. Om det ikke lar seg gjøre å velge ut referanseområder nå, kan reglene utformes slik at det kan gjøres senere.

Hasvik Høyre viser til at tangmelindustrien er på vei oppover. Et vern som foreslått vil være potensielt avskrekkende for nyetableringer og kan gjøre at viktige arbeidsplasser havner andre steder.

Dyrking av tang og tare

Polar Algae mener det må skilles mellom vilthøsting av makroalger (tang og tare) og dyrking av makroalger på tau noen få meter under overflaten. Dyrking av makroalger vil ikke påvirke verneverdiene i stor grad. De mener derfor at dyrking av tang og tare bør tillates i verneområdet.

Kongekrabbe

Fiskeridirektoratet i Troms og Finnmark forutsetter at det vil være tillatt med fangst av kongekrabbe i hele verneområdet, inkludert referanseområdene for reketral og snurrevad, bortsett fra i definerte områder med korallforekomster. De forutsetter også at vernet ikke får konsekvenser

for fangst av kongekrabbe ved en eventuell utvidelse av kvoteregulert område for kongekrabbe inn i verneområdet.

Nefelinsyenitt på Stjernøya

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) viser til at det siden 1961 har vært uttak av nefelinsyenitt på Stjernøya. Utslippene fra mineraluttaket ligger på et nivå som ikke har påvirket korallrevet, som ligger noen kilometer lenger vest, negativt. Verneforslaget for Lopp havet vil ikke ha direkte betydning for drift av den etablerte mineralvirksomheten på Stjernøya. Dersom det gjennom forvaltningsplanarbeidet skal settes bevaringsmål for korallrevene, forventer DMF at disse ikke settes slik at det direkte eller indirekte vil vanskeliggjøre eller legge hindringer for den pågående mineralvirksomheten på Stjernøya.

Annen aktivitet

Hammerfest kommune mener at etablering av kunstige rev på sjøbunnen i området bør som hovedregel kunne tillates. Slike installasjoner vil kunne gjenskape opprinnelig bunnfauna, artsmangfold og artsrikdom i områder som i dag er lagt øde på grunn av kråkebolleinvasjon.

Hasvik kommune og Hasvik arbeiderparti mener unntaket i forslag til verneforskrift også bør omfatte legging av nye sjøkabler. Hasvik kommune er en ren øykommune uten fastlandsforbindelse. Samfunnet er allerede i dag helt avhengig av sjøkabler for å kunne fungere. Denne avhengigheten vil etter all sannsynlighet bare forsterkes i fremtiden. Kabler som ligger løst på sjøbunnen gir dessuten svært liten negativ påvirkning på de oppgitte verneverdiene.

Kystverket viser til at det ved oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner er foreslått at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse etter søknad. Kystverket ser i praksis liten forskjell mellom drift/vedlikehold av eksisterende navigasjonsinnretninger og nye installasjoner, og mener at også oppføring av nye installasjoner bør være omfattet av unntak.

Hasvik Høyre mener at vannscooter må likestilles med småbåter i verneforskriften. De viser videre til at kommunen kan innskrenke bruken senere med særforrifter dersom det er ønskelig.

Havforskningsinstituttet viser til at forbudet i forskriften bør gjelde for utslipp av urensset ballastvann, i tråd med nye regler for dette.

Sjømat Norge viser til at utslipp av ballastvann reguleres i en egen ballastvannforskrift. De mener at det derfor ikke skal være nødvendig med en egen behandling av dette i verneforskriften.

Kartlegging og forvaltning

Loppa kommune, Hasvik kommune, Sjømat Norge, NRS Finnmark og Hasvik Arbeiderparti ber om at kommunene får forvaltningsansvaret for Lopp havet marine verneområde.

Havforskningsinstituttet minner om at Rådgivende utvalg anbefalte at det gjennomføres grundig kartlegging av de enkelte områdene så snart som mulig etter vedtak om beskyttelse. Dette er

viktig i en større sammenheng med tanke på overvåkning av eventuelle endringer i fauna og flora og en analyse av påvirkningsfaktorer.

3.5. Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannen (nå Statsforvalteren) sendte sin tilrådning i saken til Miljødirektoratet i brev av 11. desember 2017.

Avgrensning av området

Fylkesmannen tilrår vern i tråd med alternativ B med en del justeringer av grensen, etter innspill fra flere av høringsinstansene. Verneområdet foreslås avgrenset slik at eksisterende oppdrettslokaliteter og flere antatt mulige framtidige områder for oppdrett blir liggende utenfor verneområdet. I tillegg tilrår Fylkesmannen at vernegrensen justeres ved Sørvær og Breivikbotn slik at det ved eventuell framtidig mudring av havneområdene kan deponeres rene mudringsmasser uten at verneområdet blir påvirket. I indre deler av Breivikfjorden er det også anlegg for levendelagring av torsk, som da blir liggende utenfor verneområdet.

Når det gjelder Forsvaret sitt skyte- og øvingsfelt "Kvænanngen", tilrår Fylkesmannen at grensen trekkes slik at dette faller utenfor verneområdet, ved at grensen faller sammen med grensen for skyte- og øvingsfeltet.

Fylkesmannen tilrår videre at vernegrensen mot FeFo-grunn følger middel høyvann (normal flo). Det vises til at tidevannssonen er en viktig del av det marine verneområdet og det er derfor ønskelig at deler av tidevannssonen er inkludert. Det foreslås ellers enkelte endringer av vernegrensen for å gjøre det enklere både for forvaltningen og de som bor i området å forstå hvor grensen går.

Verneformålet

Fylkesmannen tilrår at overflaten tas med i verneformålet, på bakgrunn av områdets betydning som næringssøkområde for fugl. Det presiseres at det at overflaten er med i verneformålet får ikke betydning for tradisjonelt fiske, inkludert låssetting.

Fiskerivirksomhet og referanseområder

Fylkesmannen vurderer at fiskeriene i liten grad vil bli berørt av vernet. Det er kun i foreslått referanseområde for snurrevad og reketraling, samt områder med korallforekomster hvor det er foreslått særskilt beskyttelse, at det er restriksjoner for fiskeri.

Fylkesmannen tilrår, i tråd med innspill fra flere høringsinstanser, at området i Sandlandsfjorden velges som referanseområde for snurrevad og området i Sørøysundet som referanseområde for reketral. Fylkesmannen tilrår et referanseområde for overvåkning av regional vannkvalitet i

kyststrømmen. Fylkesmannen tilrår ikke at det opprettes referanseområde for påvirkning fra lokal oppdrettsnæring og viser bl.a. til at dette ikke er ønsket av de berørte kommunene.

Fylkesmannen tilrår videre særskilt beskyttelse av to korallforekomster som foreslått og viser til at disse er godt kartlagt gjennom vitenskapelige undersøkelser.

Akvakultur

Fylkesmannen viser til at vernegrensen er foreslått trukket slik at eksisterende lokalitetene blir liggende utenfor verneområdet. For eventuell etablering av ny akvakultur innenfor verneområdet, tilrår Fylkesmannen at akvakultur er søknadspliktig etter verneforskriften. Søknadsplikt gjør det mulig for forvaltningsmyndigheten å gi vilkår, eksempelvis når det gjelder bruk av hydrogenperoksid, kitinhekkere, kobberimpregnering eller andre stoffer som kan påvirke bunnfaunaen rundt anleggene.

Fylkesmannen anser at det ikke vil være mulig å angi felles akseptkriterier for akvakultur innenfor marine verneområder. Akseptkriteriene for akvakultur vil variere fra tiltak til tiltak ut i fra teknologi og omfang, og ut i fra verneformål og lokale resipientforhold. Hver enkelt sak må derfor avgjøres konkret og etter søknad.

Levendelagring av fisk og fangstbasert akvakultur

Fylkesmannen mener det er hensiktsmessig å behandle tradisjonell låssetting og levendelagring av fisk ulikt. Tradisjonell låssetting innebærer ingen eller liten påvirkning på havbunn og vannmiljø. Fisken låssettes noen få døgn og alt (både not og fisk) fjernes. Tradisjonell låssetting i samsvar med havressursloven er derfor foreslått unntatt fra vernebestemmelsene.

Fangstbasert akvakultur er definert som villfanget fisk som skal levendelagres i lengre enn 12 uker og aktiviteten reguleres i forskrift om fangstbasert akvakultur. Reglene om saksbehandlingen for søknader om tillatelse til fangstbasert akvakultur bygger på reglene i forskrift om tillatelse til akvakultur med andre arter enn laks og ørret. Fangstbasert akvakultur er derfor ikke å anse som alminnelig fiskeriaktivitet. Fylkesmannen tilrår at etablering av anlegg for levendelagring av villfisk er søknadspliktig, og at fangstbasert akvakultur er søknadspliktig på lik linje med annen form for akvakultur.

Høsting av tang og tare og skjellskraping

Fylkesmannen viser til det ikke foregår tang- og tarehøsting i området i dag. Fylkesmannen tilrår forbud mot høsting av tang, tare og andre marine planter, men tilrår at det åpnes for tradisjonell tang- og tarehøsting til eget bruk eller til undervisning. Bruk av tang og tare i reindrift og landbruk inngår i begrepet «tradisjonell bruk».

Fylkesmannen tilrår også at skjellskraping ikke tillates i området. Plukking av skjell tillates.

Annen aktivitet

Når det gjelder kunstige rev på sjøbunnen, mener Fylkesmannen at dette faller inn under forbudet om plassering av konstruksjoner på sjøbunnen. Etter Fylkesmannen sin vurdering er det ikke aktuelt å legge til rette for etablering av kunstige rev i et verneområde. Fylkesmannen tilrår videre at det settes forbud mot utslipp av "urenset ballastvann" i verneforskriften. Det bemerkes ellers at det ikke er foreslått restriksjoner på bruk av vannscooter gjennom verneforskriften.

Kartlegging og forvaltning

Fylkesmannen er enig i at området bør kartlegges mer. God kartlegging er en forutsetning for en god forvaltning og for at man skal kunne bruke områdene som referanseområder i fremtiden. Når det gjelder forvaltningen av området, tilrår Fylkesmannen lokal forvaltning, slik det er for flere av de andre verneområdene i området.

3.6. Miljødirektoratets tilrådning

Miljødirektoratet sendte sin tilrådning til Klima- og miljødepartementet i brev av 19. februar 2019.

Avgrensning av området

Miljødirektoratet bemerker at spørsmålet om avgrensning utgjør en sentral problemstilling i arbeidet med verneforslaget for LoppHAVet. I møte mellom berørte kommuner, daværende Fylkesmannen og Miljødirektoratet i Alta i januar 2019, gjentok Hasvik kommune sine merknader til høringsforslaget når det gjelder foreslått avgrensning av området. Kommunens forslag til avgrensning omfatter ytre del av verneforslaget og et areal på ca. 1500 km². Dette forslaget omfatter imidlertid ikke korallforekomsten i Stjernesundet og foreslåtte referanseområde for reketråling. Hasvik kommune mener at disse eventuelt kan vernes som to separate områder. De øvrige kommunene, Alta, Hammerfest og Loppa, støttet merknadene fra Hasvik kommune. Kommunene har ikke innvendinger til det Fylkesmannen har tilrådd når det gjelder referanseområder og særskilt beskyttelse av to korallforekomster.

En avgrensning som kun omfatter ytre deler av området, vil etter Miljødirektoratets vurdering innebære redusert spennvidde og måloppnåelse ved at viktige elementer blir liggende utenfor grensen. Dette gjelder smale og grunne fjordarmer eller bukter ut mot Sørøysundet på sørsiden av Sørøya og på nordsiden av Stjernøya, samt dyprenna som går gjennom Sørøysundet.

Grenseendringene Fylkesmannen har foreslått, utgjør forholdsvis små reduksjoner sammenlignet med foreslått vernet areal. Miljødirektoratets viser til at disse endringene likevel er svært viktige for å redusere mulige negative virkninger for andre samfunnsinteresser.

Flere høringsinstanser har stilt seg negative til forslaget om at grensen mot Finnmarkseiendommens grunn skal følge middel høyvann (normal flo), slik at landareal i tidevannssonen inkluderes i verneforslaget. Miljødirektoratet slutter seg til Fylkesmannens

merknad om at tidevannssonen (fjæreområdene) har stor produksjon og et stort biologisk mangfold, og at områdene derfor er viktige funksjonsområder for fugl og fisk. Dersom grensen mot FeFo-grunn trekkes slik at tidevannssonen ikke inkluderes, vil det likevel utgjøre forholdsvis små arealreduksjoner. Miljødirektoratets viser til at et vern av Lopp havet også med en slik avgrensning, vil innebære et vesentlig bidrag i arbeidet med representativ bevaring av marin natur. Miljødirektoratet viser videre bl.a. til hensynet til lokal forankring av vernet og tilrår at grensen også mot FeFo-grunn trekkes ved marbakken eller to meters dybde ved middellavvann der marbakken ikke kan påvises.

Miljødirektoratet slutter seg for øvrig til Fylkesmannens tilråding om avgrensning.

Verneformål

Miljødirektoratet slutter seg til fylkesmannen vurderinger og kommentarer og mener at både overflaten, vannsøylen og sjøbunnen bør omfattes av verneformålet. Det vises til at forslaget innebærer at vannsøylen inngår i verneformålet kun når det gjelder foreslått referanseområde for vannkvalitet, og at det presiseres i forslag til verneforskrift at overflaten tatt med pga. viktige næringssektorer for sjøfugl.

Fiskeri, akvakultur, referanseområder m.m.

Miljødirektoratet bemerker at søk etter og opprensning av tapte fiskeredskaper ikke er å anse som høsting i tråd med havressursloven og foreslår at det tas inn et eget unntak for dette i verneforskriften. Dyrking av tang og tare omfattes av den foreslåtte spesifiserte dispensasjonsbestemmelsen om akvakultur. Miljødirektoratet slutter seg for øvrig til Fylkesmannens tilråding når det gjelder regulering av fiskeri, akvakultur, referanseområder og særskilt beskyttelse av korallområder.

Kartlegging og forvaltning

Miljødirektoratet mener det bør legges opp til lokal forvaltning av området og vurderer at det ligger til rette for at forvaltningsmyndigheten for det foreslåtte marine verneområdet tilbys Seiland nasjonalparkstyre.

Forvaltningsplan for området må ferdigstilles snarest mulig etter vernevedtak, og i den forbindelse vil det også være behov for nærmere kartlegging av naturmangfoldet, noe som også vil bidra til en mer treffsikker forvaltning av området.

3.7. Supplerende vurderinger

Klima- og miljødepartementet gav i brev av 6. januar 2022 til Miljødirektoratet uttrykk for at god lokal forankring av verneforslag er viktig for en vellykket videre forvaltning. Departementet ville derfor ta utgangspunkt i kommunenes alternative forslag for videre arbeid med verneforslaget. Dette innebar behov for en nærmere gjennomgang av avgrensingen, slik at sentrale verneverdier dekkes så langt dette er mulig. Det var også behov for vurdering av måloppnåelse i forhold til

nasjonale mål ved ny avgrensning, samt forslag til justert verneforskrift tilpasset ny avgrensning og endret vernekart. Departementet ba også direktoratet vurdere organisering av forvaltningen ut fra ny avgrensning.

For å orientere om oppdraget og for å få overordnede innspill fra berørte kommuner ble et møte mellom Alta kommune, Hammerfest kommune, Hasvik kommune, Loppa kommune, Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Miljødirektoratet avholdt 1. mars 2022. Etter møtet utarbeidet Miljødirektoratet et utkast til besvarelse av oppdraget som ble sendt til kommunene og Statsforvalteren for evt. innspill. Hasvik kommune leverte uttalelse og Statsforvalteren i Troms og Finnmark leverte innspill til utkastet.

Miljødirektoratet gav på dette grunnlaget i brev av 1. april 2022 supplerende vurderinger knyttet til kommunenes forslag til avgrensning av området. Direktoratet peker på at kommunenes alternativ omfatter et stort areal med viktige verneverdier. Samtidig viser gjennomgangen at reduksjonen i arealet sett opp mot Miljødirektoratets anbefalte avgrensning fra 2019 får konsekvenser for måloppnåelse når det gjelder variasjonsbredde, spesielle naturtyper/forekomster og referanseområder. Når det gjelder referanseområder, kan det foreslåtte referanseområdet for å studere effektene av reketraling vernes som et separat område. Det aller meste av det opprinnelig foreslåtte referanseområdet for vannkvalitet ligger også innenfor kommunenes alternativ, mens det foreslåtte referanseområdet for å studere effektene av snurrevad ligger utenfor.

Miljødirektoratet peker videre på at opprettelse av et verneområdestyre, slik det er praksis for når det gjelder nasjonalparker og store landskapsvernområder, vil ivareta kommunenes ønske om lokal forvaltning.

4. KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTETS VURDERINGER

4.1. Nærmere om vern som virkemiddel

Marint vern etter naturmangfoldloven skal bidra til at et utvalg av representative, særegne, sårbare eller truede marine undersjøiske naturtyper og naturverdier langs kysten og i territorialfarvannet blir tatt vare på for fremtiden, jf. også Meld. St. 29 (2020–2021) *Heilskapleg nasjonal plan for bevaring av viktige område for marin natur*, jf. Innst. 557 S (2020-2021). Områdene skal – sammen med arealer som er beskyttet etter annet lovverk – danne et nettverk av vernede og beskyttede områder som skal ta vare på økosystemer og naturverdier. Områdene skal dekke variasjonsbredden i norsk marin natur. Det legges videre til grunn at arbeidet med marin verneplan fra 2004 skal fortsette, samtidig som det skal arbeides med å supplere planen med nye områder.

Lopphavet inngår blant de 36 områdene som ble utpekt som kandidatområder i marin verneplan fra 2004. Forslaget som nå fremmes omfatter den ytre halvdel av utvalgets forslag, samt to mindre delområder som ligger i den indre delen av utvalgets forslag. Vern av området vurderes å ha positive effekter både for det aktuelle området, og som en del av en større helhet, der området inngår i et nettverk av marine verneområder og beskyttede områder. Området har naturverdier som gjør at gjennomføring av vern vil bidra til å oppfylle både nasjonale og internasjonale mål om vern.

Bruk av sektorvirkemidler, herunder beskyttelse etter havressursloven mot fiskerivirksomhet som kan skade verneverdiene, kan være et aktuelt alternativ til vern dersom det vurderes som tilstrekkelig å beskytte naturverdiene mot én enkelt aktivitet eller påvirkning. Marine områder der beskyttelsen kun består av nærmere bestemte regler om utøving av fiske, fastsettes etter havressursloven, jf. naturmangfoldloven § 39. I dette tilfellet er det behov for, og selve formålet bak vernet er, å beskytte naturverdiene mot ulike påvirkninger og på tvers av sektorer. Områdevern etter naturmangfoldloven vil da være det aktuelle virkemiddelet.

4.2. Nærmere om verneforskriften

Departementet slutter seg i hovedsak til Miljødirektoratets forslag til verneforskrift. For å reflektere endringene når det gjelder areal som foreslås vernet har det imidlertid vært behov for noen justeringer, særlig i § 1 om verneformål og § 2, som angir avgrensningen av området. Det er videre foretatt noen mindre justeringer av lovteknisk karakter.

Verneformål

Verneformålet som angitt i forskriftens § 1 vil være førende for forvaltningen av området, herunder dispensasjonspraksis, i tråd med forskriftens øvrige bestemmelser. Verneformålet er knyttet til bl.a. vegetasjon og dyreliv på sjøbunnen, og til sjøoverflaten av hensyn til funksjonen som næringsssøkområde for sjøfugl. Klima- og miljødepartementet viser i denne forbindelse til at Miljødirektoratets vurdering av at det ikke er alle deler av verneområdet som har funksjon som næringsssøkområder for sjøfugl. I den grad det er mulig, vil det være aktuelt at forvaltningsmyndigheten gir en nærmere angivelse av hvilke deler av området som er viktige for sjøfugl i forvaltningsplanen for verneområdet. Verneformålet omfatter ikke vannsøylen, med unntak for et kartfestet referanseområde for regional vannkvalitet i kyststrømmen.

Geografisk avgrensning

Det foreslåtte verneområdet består av tre delområder, angitt som delområde A, B og C. Delområde A har for øvrig på enkelte punkter egne regler for sonene A1 og A2. Vernegrensen følger marbakken eller, der marbakken ikke kan påvises, ved to meters dybde ved middel lavvann (normal fjære). Verneområdet omfatter overflaten, vannsøylen og sjøbunnen.

Verneregler

I det marine verneområdet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Forskriftens § 3 presiserer at vegetasjon og dyreliv er vernet mot skade og ødeleggelse, setter forbud mot planting og utsetting av organismer, og gir en ikke uttømmende liste over tiltak som ikke er tillatt i verneområdet.

Generelle unntak fra vernereglene

§ 4 angir generelle unntak fra vernereglene i § 3. Departementet presiserer at når det i § 4 bokstav c) vises til " høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og annet gjeldende lovverk", er dette en referanse til det til enhver tid gjeldende regelverket, som vil være dynamisk og gjenstand for endringer.

Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

§ 5 lister opp ulike aktuelle tiltak forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi dispensasjon til. Forvaltningsmyndigheten må da gjøre en konkret vurdering der forholdet til verneformål og verneverdier er styrende for avgjørelsen. Forvaltningsmyndigheten kan også sette vilkår for dispensasjonen for å sikre at verneverdiene ikke blir påvirket.

Det er etter § 5 bokstav b) anledning til å søke om dispensasjon for akvakultur som ikke er i strid med verneformålet, med unntak av akvakultur i kartfestet og avgrenset referanseområde for regional vannkvalitet i kyststrømmen, vist som sone A2 i vernekartet. Forvaltningsmyndigheten kan derfor, med unntak som nevnt ovenfor, gi tillatelse til akvakultur etter en konkret vurdering av forholdet til verneformålet. Det skal ikke legges større begrensninger på akvakulturvirksomhet enn det som er nødvendig for å ivareta verneformålet, og dispensasjon skal gis så lenge det ikke er motstrid mellom verneformålet og tiltaket. I denne vurderingen vil det bl.a. være av betydning om akvakulturaktiviteten antas å medføre miljøskadelige utslipp av næringssalter og partikler eller betydelige inngrep i sjøbunn. Normale forankringer som ikke kommer i konflikt med sårbare arter eller habitater på sjøbunnen vil som hovedregel ikke være å anse som betydelige inngrep i denne sammenhengen. Når det gjelder eventuell påvirkning på funksjon som næringssøkområde for sjøfugl, vises det også til omtalen i tilknytning til § 1.

Da Lopp havet er et relativt stort havområde, med varierte verneverdier, kan muligheten for akvakultur som ikke er i strid med verneformålet stille seg ulikt innenfor ulike deler av området. Muligheten for akvakultur vil også kunne stille seg ulikt for akvakultur av ulike arter og med ulike teknologiske løsninger. Det kan være aktuelt at forvaltningsmyndigheten i forvaltningsplanen for området gir nærmere retningslinjer for hvordan søknader om dispensasjon vil bli vurdert innenfor ulike deler av verneområdet og for ulike typer akvakultur.

Departementet understreker for øvrig at ved behandling av søknader om dispensasjon for etablering av navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak, skal det legges stor vekt på hensynet til ivaretagelsen av sjøsikkerhet. Dispensasjon skal gis så lenge det ikke er motstrid mellom verneformålet og tiltaket.

Generelle dispensasjonsbestemmelser

§ 6 viser til at forvaltningsstyresmakta også kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, i samsvar med naturmangfoldloven § 48. Denne generelle dispensasjonsbestemmelsen er i forarbeidene til naturmangfoldloven omtalt som en «sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette tilfeller eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet» (Ot.prp. nr. 52 (2008–2009)).

Forvaltning

Forskriftens §§ 7-10 gir nærmere regler om skjøtsel, forvaltningsplan og forvaltningsmyndighet. Lokalt eierskap til verneområdet og forvaltningen av dette er etter departementets vurdering svært viktig for en vellykket verneprosess, og dette gjelder ikke minst ved et såpass stort verneområde som det foreslåtte LoppHAVET marine verneområde. Departementet slutter seg derfor til Fylkesmannens og Miljødirektoratets tilrådning om at området bør forvaltes lokalt.

Departementet vurderer i dette tilfellet at det er naturlig å opprette et eget verneområdestyre for det marine verneområdet, etter modell av nasjonalparkstyrer som er opprettet for forvaltningen av ulike nasjonalparker, slik Miljødirektoratet har pekt på i sine supplerende vurderinger. Et slikt styre vil normalt bestå av representanter for bl.a. de berørte kommunene, fylkeskommunen og Sametinget. Det vil også være aktuelt å bl.a. opprette et rådgivende utvalg med representanter for ulike berørte interesser.

Ikrafttredelse

Det foreslås at forskriften trer i kraft straks.

4.3. Nærmere om samfunnsøkonomiske konsekvenser

Det foreslåtte LoppHAVET marine verneområde har stor spennvidde i naturtyper. Området inneholder naturtyper som er kategorisert som regionalt og nasjonalt viktige, bl.a. korallforekomster og korallrev på dypt vann og israndavsetninger. Områder som inngår i verneforslaget er kategorisert som leveområder av stor verdi, bl.a. for lomvi (kategorisert som kritisk truet), lunde (kategorisert som sårbar) og krykkje (sterkt truet).

Gjennomføring av vern vurderes å innebære et viktig bidrag i arbeidet med representativ bevaring av marin natur. Vern er vurdert å medføre en stor positiv konsekvens for koraller, og videre også positiv konsekvens for kystzone, sjøfugl/sjøpattedyr og fisk/plankton.

Klimaendring og forsuring av havet kan bli en økende trussel fremover for området. For eksempel vil stigning i havtemperaturen påvirke økosystemene og nye arter kan komme inn i området. Introduksjoner av fremmede arter er en av de største truslene mot marine miljøer, og problemet er økende. Vern av området sikrer ikke naturmangfoldet mot klimaendringer, men kan ved at andre

påvirkningsfaktorer reduseres eller reguleres, gjøre at området står bedre rustet og vil være mer robust mot uheldige effekter av klimaendringer.

Verneforslaget for LoppHAVET vurderes å ha viktige positive virkninger for fremtidig forskning og kunnskapsinnsamling, bl.a. i tilknytning til de foreslåtte referanseområdene for reketrål og vannkvalitet som inngår i verneforslaget. Kunnskapen kan ha betydning både nasjonalt og regionalt, både for forskningssektoren og utdanningssektoren (nasjonalt) og for fiskeriforvaltningen (nasjonalt/regionalt) i fremtiden. Kunnskapen vil også være bidrag i arbeidet med helhetlig forvaltning av Barentshavet og kan gi et bedre grunnlag for å vurdere samlet belastning på området, jf. naturmangfoldloven § 10.

Per i dag vurderes det området som nå foreslås vernet i liten grad å være utsatt for inngrep og aktiviteter som belaster økosystemene. Når det gjelder fremtidig belastning, setter den foreslåtte verneforskriften forbud mot tiltak og aktiviteter som vurderes å kunne ha negativ effekt på verneverdiene i områdene. Restriksjonene er tilpasset verneformål og de verneverdiene man ønsker å ta vare på, og avveininger som er gjort mot andre samfunnsinteresser i lys av bl.a. høringsrunden og samfunnsøkonomiske vurderinger.

Gjennom verneforskriftene er det åpnet for å gi dispensasjon til ulike typer tiltak. Ved behandling av dispensasjonssøknader vil påvirkninger på verneverdier og verneformål bli vurdert, og det vil kunne settes vilkår av hensyn til dette. Prinsippene i naturmangfoldloven vil bli vurdert og vektlagt ved behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskriften og i arbeidet med forvaltningsplan. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene, vil virksomhet og tiltak det åpnes for i verneforskriften med liten grad av sannsynlighet ha nevneverdig negativ innvirkning på verneformål og verneverdier.

I forslag til verneforskrifter legges det i liten grad restriksjoner på pågående aktiviteter. Verneforslaget vurderes på bakgrunn av dette å få små konsekvenser for dagens næringsliv, lokalbefolkning og offentlige myndigheter.

Det er mer utfordrende å vurdere konsekvenser verneforslaget kan ha for aktiviteter som ikke er planlagt per i dag, og som det må søkes dispensasjon om eller som forbys i sin helhet i verneforskriftene. I mange tilfeller vil det imidlertid finnes tilgjengelige alternative lokasjoner utenfor verneområdene. Hensynene som er tatt underveis i verneprosessen, bidrar også til å redusere mulige negative konsekvenser for eventuell fremtidig virksomhet. Dette gjelder både foreslåtte avgrensninger av verneområdene og foreslåtte direkte unntak eller dispensasjonsbestemmelser i verneforskriftene.

I det følgende vurderes aktuelle konsekvenser for utvalgte aktiviteter og virksomhet i området:

Fiskeri (yrkesfiske/næringsfiske)

LoppHAVET er vurdert som et nasjonalt og regionalt viktig område for fiskerinæringen, For det aller meste av arealet som omfattes av verneforslaget er det ikke foreslått begrensninger når det gjelder

fiske. Unntaket er to avgrensede og kartfestede korallforekomster (sone A1 og delområde B på vedlagte kart) og referanseområde for å studere effektene av rekefiske (delområde C på kartet).

Samlet vurderes verneforslaget å ha liten negativ konsekvens for pågående og planlagte aktiviteter innen næringsfiske/yrkesfiske. På lengre sikt kan vernet også ha positive virkninger for fiskerinæringen gjennom å bevare intakte leveområder for fisk, skalldyr og andre levende organismer, og legge til rette for økt kunnskap som kan komme fiskeriforvaltningen til gode.

Akvakultur

Verneforslaget som fremmes nå omfatter i det vesentlige meget eksponerte områder, som er lite egnet for akvakultur. Dette innebærer at mulige negative konsekvenser for akvakulturnæringen er ytterligere redusert sett i forhold til det mer omfattende verneforslaget som lå til grunn bl.a. for høringen. Videre er de foreslåtte grensene for verneområdet gjennomgående trukket slik at eksisterende akvakulturlokaler og områder som antas å ha stor framtidig betydning for akvakulturnæringen, blir liggende utenfor verneområdet. Verneforslaget vurderes derfor å ha svært begrensede konsekvenser for akvakulturnæringen på kort og mellomlang sikt. På lang sikt kan det imidlertid ikke utelukkes at ny teknologi kan gjøre det aktuelt å ta i bruk noen av områdene til oppdrettsvirksomhet.

Foreslått verneforskrift inneholder en spesifisert dispensasjonsbestemmelse for akvakultur som ikke er i strid med verneformålet, med unntak av foreslått referanseområde for vannkvalitet. Verneforslaget utelukker derfor ikke framtidig utvikling av akvakulturnæringen innenfor verneområdet. Flere av høringsinstansene har uttrykt bekymring for at inkluderingen av havoverflaten i verneformålet, med tanke på muligheten til å få dispensasjon for akvakultur. Dette bør kunne vurderes konkret opp mot hvilke deler av verneområdet som er av størst betydning som næringsøkonområder for sjøfugl.

Tang- og tarehøsting og dyrking, og skjellskraping

Tradisjonell sanking av tang og tare foregår ned til laveste lavvann og reguleres ikke av verneforskriften, da foreslått øvre avgrensning går ved marbakken eller to meters dybde ved middel lavvann. Verneforslaget som fremmes omfatter for øvrig i begrenset omfang landnære områder hvor tang og tare vokser. Verneforskriften åpner for plukking av skjell, men ikke for tarehøsting eller skjellskraping. Det har hittil vært registrert liten interesse for kommersiell utnyttelse av disse ressursene. Forslaget vurderes derfor å ha ubetydelige konsekvenser for tang- og tarehøsting og skjellskraping på kort og mellomlang sikt.

Tanghøsting vil, slik området nå tilrås avgrenset, ikke bli omfattet av verneforskriften, og konsekvensene blir dermed ubetydelige, også på lang sikt. Når det gjelder tarehøsting og skjellskraping er konsekvensene på lang sikt mer usikre, da det er vanskelig å forutse framtidig næringspotensial for aktiviteter som det er lite interesse for innenfor verneområdet i dag. Spørsmålet

om tarehøsting kan imidlertid tas opp til ny og nærmere vurdering, dersom det i fremtiden skulle bli aktuelt med slik aktivitet i området.

For tang- og tare dyrking kan det søkes dispensasjon etter samme hjemmel som øvrige akvakulturtiltak.

Reiseliv og turisme

Området er vurdert å ha stor verdi for reiseliv, i hovedsak som følge av at flere lokale bedrifter retter seg mot fisketurisme. Særlig Hasvik kommune har profilert seg utad som “storfiskens rike”, og naturbasert reiseliv er her, særlig sett i forhold til folketall, en viktig næring. Det er en tilsvarende utvikling i Loppa. Hav- og kystbasert turisme og rekreasjon forutsetter i stor grad at det finnes en ren, fin kyst å reise til og ressurser som fisk, fugl og hval for fiske, jakt og havsafari. Vern av Lopphavet kan høyne områdets status i forhold til fisketurisme.

Friluftsliv og rekreasjon

Området er også viktig for friluftsliv og rekreasjon for befolkningen lokalt. Vern kan bidra til å høyne områdets status som friluftsområde. Samlet sett vurderes verneforslaget å ha en positiv konsekvens for friluftsliv og rekreasjon.

Skipstrafikk og infrastruktur

Det er ved avgrensningen av verneområdet i stor grad tatt hensyn til infrastruktur og transportmønstre til havs, bl.a. ved at molo- og havneområder med god margin ble liggende utenfor verneforslaget, for å gi rom for videre utvikling/utbygging.

Verneforslaget har ingen konsekvenser for drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur innenfor det foreslåtte verneområdet. Videre er det gitt muligheter for nye tiltak ved at verneforskriften inneholder spesifiserte dispensasjonshjemler for oppføring av navigasjonsinstallasjoner og farledstiltak, legging av nye kabler og rørledninger, samt oppgradering og fornying av sjøkabler. NVE orienterer i deres høringssvar om at de ikke kjenner til noen konflikt mellom eksisterende kraftnett, og konkrete planer for regional- og sentralnett i det aktuelle området.

Annet

Vern vurderes ikke å få betydning for mineralvirksomheten på Stjernøya eller for Forsvarets virksomhet i området.

Samlet vurdering

Avveiningene og endringene som er gjort underveis i prosessen har bidratt til å redusere samfunnsøkonomiske kostnader ved verneforslaget. Det vises til at den reduksjonen av areal som er gjort i slutfasen av verneprosessen innebærer konsekvenser for måloppnåelse når det gjelder variasjonsbredde, spesielle naturtyper/forekomster og referanseområder. I et samfunnsperspektiv

vurderes forslaget likevel å ha klare positive konsekvenser for naturverdiene lokalt, regionalt og nasjonalt, samtidig som de negative konsekvensene ved verneforslaget vurderes å være begrenset.

4.4 Budsjettmessige konsekvenser

Forvaltningsplan for området må ferdigstilles snarest mulig etter vernevedtak, slik at man har et godt planverktøy for å forvalte verneområdet. I den forbindelse vil det også være behov for nærmere kartlegging av naturmangfoldet, som grunnlag både for overvåking av tilstand, bruk av referanseområdene, vurdering av tiltak for å ivareta verneverdiene og behandling av dispensasjonssøknader. I sum vil dette bidra til en mer treffsikker forvaltning av verneområdet.

Kostnader ved utarbeidelse av forvaltningsplaner varierer fra område til område, og avhenger bl.a. av områdenes størrelse og kompleksitet når det gjelder brukerinteresser. Erfaringstall fra arbeid med forvaltningsplaner for de marine verneområdene, Gaulosen, Rødberget og Saltstraumen, tilsier en kostnad i størrelsesorden 0,2-0,4 mill. kr. Dette er små marine verneområder sammenlignet med Lopp havet, og det må for en forvaltningsplan for Lopp havet påregnes noe større kostnader. Verktøyet forvaltningsplan på nett for verneområder (FPNV), som nå er tilgjengelig, forventes å forenkle og effektivisere arbeidet med forvaltningsplaner.

Kostnader ved kartlegging av naturmangfoldet varierer også fra område til område, og avhenger av områdenes størrelse, kompleksitet når det gjelder naturforhold og hvor detaljert kartlegging det legges opp til. En annen faktor er hvor detaljert områdene er kartlagt på forhånd. For å oppnå en treffsikker forvaltning, kreves mer detaljerte kartlegginger. Kostnaden ved kartlegging av Saltstraumen marine verneområde, var ca. 1 mill. kr. Da Lopp havet er et større område, legges det til grunn at det er sannsynlig med noe større kostnader i dette tilfellet.

Utarbeidelse av forvaltningsplaner finansieres over kap. 1420.21. Kartlegging kan finansieres over kap. 1420.36.

Videre kommer i dette tilfellet utgifter til drift av verneområdestyre, som dekkes over kap. 1420.21. Kostnaden ved ansettelse av verneområdeforvalter er i størrelsesorden 1 mill. kr. årlig.

Eventuelle utgifter til erstatning og gjennomføring av en eventuell erstatningsprosess, samt merking og oppsetting av skilt, dekkes under kap. 1420.36. Når det gjelder marint vern, er utgiftene pr. område anslått til 0,4 mill. kr i gjennomsnitt.

Kostnadene vil dekkes innenfor aktuelle budsjettposter og eksisterende budsjetttrammer.

Klima- og miljødepartementet

t i l r å r:

Forskrift om vern av Lopp havet marine verneområde i Alta, Hasvik og Loppa kommuner, Troms og Finnmark fylke fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.